

OB DNEVU ČLOVEKOVIH PRAVIC

Rodila sem se na odročni kmetiji, visoko pod modrim svodom in blizu zelenih strmin. O zunanjem svetu nisem vedela dosti. Prav tako nikoli nisem bila obdana z ljudmi, ki bi živeli dlje od meja naše male fare. Čas je tekkel, kot je sam hotel, nihče ni nosil bremena, ki ga ne bi bil zmožgel nositi. Ampak ta čas je mineval in morala sem prerasti kmetijo.

Radovednost me je gnala v spoznavanje sveta. Z občudovanjem sem odkrivala nove jezike, se jih učila in v želji po potovanju želela izvedeti čim več o kulturah in ljudeh izven naših meja. Ob odraščanju in razširjanju pogleda ter znanja pa sem spoznala, da svet ni tako logičen, kot sem si ga pravljичno predstavljala. Kot otrok si slep za razlike. Čemu torej takšne razlike v svetu? Zakaj toliko pozornosti posvečamo iskanju razlik, ki rišejo in poglobljajo prepade med nami, namesto da bi se prepustili tokovom različnosti, ki bogati, in se trudili, da bomo vsi uživali srečo?

Za globalno enakost med nami formalno skrbijo temeljne človekove pravice. Nikomur ni prikrajšana svoboda ob rojstvu, vsak ima enako dostojanstvo, dane so mu temeljne pravice. Pri teh temeljnih vrednostah in pravicah se ne oziramo na raso, prepričanje, verovanje, spol ali kakršno koli drugačno razlikovanje med posamezniki. To je bilo sprejeto pred osemindesetimi leti in velja še danes. A kar človek ustvari, lahko človek uniči in na nas mladih je, da miselnost enakosti in enakopravnosti ponese v naslednje rodove. Ne smemo dovoliti, da se te pravice kršijo. Navsezadnje; kdo sem jaz, da jih tebi onemogočam?

Kršenje teh zares osnovnih temeljev človekovih pravic se vedno vrši na podlagi prepričanja, da si jih nekdo zaradi različnosti ne zasluži, saj je kot drugačen manjvreden. To je miselnosti, ki ustvarja konflikte in smo si jo sami izmislili. Razlikovanje je stvarjenje človekovega uma, ki je postal omejen. Na drugi strani pa se pojavlja posploševanje, ki je strup v današnjih časih, posebej v begunski krizi. Uboge ljudi zavračamo, ker se med njimi pojavljajo posamezniki, ki ne spoštujejo pravic drugih. Tudi v marsikaterih drugih primerih je generaliziranje napačno- to pa zato, ker si ljudje navsezadnje nismo enaki. S tem mislim seveda npr. na okolje, v katerega smo se rodili ali na kulturo, v kateri smo bili vzgojeni. Tako ne smemo metati v isti koš ljudi, ki nimajo osnovnih pogojev za izpolnjevanje določenih zahtev. Zato ljudje stremimo k izboljšanju pogojev bivanja ljudi na globalni ravni, kar bi pripomoglo k enakosti.

Ta naša neenakost ne izvira le iz kulturnih razlik in podobnih stvari, ampak je tudi stvar naravnih danosti okolja kjer živimo, zgodovinskega ozadja in ostalih zadev. Če si torej želimo imeti pravice, biti vsi enakopravni in uživati enako mero sreče na globalni ravni, se moramo zavedati, da s pravicami pride tudi odgovornost. Nekateri smo te sreče, da živimo na tleh, kjer so razmere ugodnejše, vlada večje blagostanje, revščina je le malokrat definirana kot absolutna in imamo večjo moč ter možnosti, da kaj spremenimo in izboljšamo. Na nas je pač odgovornost, da kot ljudje z boljšimi danostmi pomagamo tistim, ki nimajo te sreče. Revščina po svetu ni plod pomanjkanja. Tudi lakota ne. Če bi svet prestopil meje, ki si jih sam začrtal, bi lahko prerazporedili dobrine, ki se v državah zahodnega sveta kopičijo in na koncu odvržejo kot odpadki, in jih dali tistim, ki jih nimajo. Toliko hrane se vsak dan vrže v smeti. Toliko ljudi vsak dan umre od lakote. A mi smo še vedno usmerjeni v naš kapitalistični svet, ki večinoma ne vsebuje solidarnosti. Vedno se pričakuje nekaj v zameno. In kaj je z našo naravo? Človek je postal tako neumen, tako ozkogleden in predvsem sebičen, da uničuje svoj dom, naravo, ki mu je dala življenje in ga pri njem ohranja. Smo morda pozabili, da smo del narave in tako dejansko uničujemo sebe? Smo se res toliko odtujili od bistva človeka in nas je dobiček pokvaril in privedel do samouničenja? Vsi prebivamo na istem planetu in dolžnost vseh je, da ohranjamo naravo. Stvar vseh je, da si prizadevamo za izboljšanje ekonomskega stanja, saj v svetu, ki postaja vedno bolj povezan, nihče ni izvzet. Izboljšanje iščemo skupaj tudi na področju socialnega

stanja in nazadnje tudi okoljskega. Če želimo doseči izboljšanje na teh področjih, moramo zajeti ves svet kot celoto. Zato je prav, da smo si zadali iste cilje, se končno povezali na globalni ravni. Povezali smo se in si zadali izzive za naslednjih 15 let, ki pa so uresničljivi, kar je najpomembnejše.

Sama sem v obdobju, ko sem bom morala hitro odločiti, kaj bom počela v življenju. Prav tako se vedno natančneje definiram kot oseba. A kakšna je ta oseba? Kakšna bom jaz v življenju? Bom zatirala druge, zato da bom jaz na boljšem? Ta misel se mi upira.

Mlade, naslednje generacije, je treba vzgajati v duhu solidarnosti. V mišljenju, da je dobrota oplemenitenje človeka, ne pa sirota. Mlade, posebej v državah tretjega sveta, je nujno treba izobraziti, da bodo prevzeli vajeti nad svojim življenjem in si kovali svojo srečo. Vedeli bodo, da imajo pravice in vedeli bodo, kaj storiti, če so jim kršene. Z izobrazbo širimo in ohranjamo znanje. Težave, da onesnažujemo okolje, ne vidim v pomanjkanju inovacij in izumov. Mladi vedno bolj sodelujemo s starejšimi generaciji, združujemo svojo svežino in ideje z njihovimi izkušnjami in znanjem. Plod tega so neverjetne, genialne ideje, izumi, priprave, stroji... A vsi ti izdelki po večini ne pridejo na tržišče, v uporabo. V tem je največja težava- velike korporacije jim stojijo na poti, saj jim je v interesu le zaslužek. Čista energija ni tako nedosegljiva, kot si mi mislimo, ustvarili bi nova delovna mesta, ogromno gospodarskih in predvsem okoljskih vprašanj bi se rešilo, če človek enostavno ne bi gledal le na dobiček. Mnogo znanstvenikov je že reklo, da imajo rešitve za onesnaženost in slabo zdravstvo, a ne znajo preprečiti človeškega pohlepa.

Čeprav skupni cilji do leta 2030 temeljijo na reševanju težav glede ekonomije, socialnega stanja in ohranjanja narave, bi vseeno izpostavila zadnje. Zdi se mi najnujnejše in da bi zares morali dati poudarek na to. Narava je temelj človeka. Zakonitosti narave, njenega delovanja, se odražajo v delovanju človeka. Vsaj morale bi se. Od prazgodovine se človek uči iz narave in dela po njej. Okolje nas uči sožitja, soskladja, ravnovesja, kar pa sodobnemu človeku manjka in nam to povzroča težave. Prav tako je narava krhka in če jo uničimo, je nesmiselno reševati ostale probleme, saj smo dejansko že uničili sebe.

Vem da jaz, ena in osamljena, nimam veliko možnosti za korenite spremembe sveta. Prav tako vem, da je v kapitalističnem svetu težko preživeti, če si dobrodelen in se ne oziraš na dobiček. Solidarnost in sočutje nimata več pravega pomena. Pogum, da kot posameznik izstopiš in se s tem postaviš po robu sistemu, ki velikokrat deluje nesmiselno in napačno, je pogosto zaničevan. Ampak odločila sem se, da bom svoje življenje izkoristila, ga oplemenitila z delovanjem v korist tistim, ki nimajo sreče, ki jo uživam jaz, v korist naravi, ki mi pomeni tako zelo veliko in s tem tudi v korist sebi, saj bom vedela, da delam dobro.

Ko se postaram, se želim vrniti na tisto domačijo. Želim videti zelene travnike in bujne gozdove, takšne kot se jim spomnim. Za sabo želim pustiti svet, v katerem vsakršna vera pomeni neko upanje, ne pa razdor. Kjer smo vsi enaki. Svojim vnukom želim zapustiti boljši svet, da se bodo vanj rodili z upanjem, odprtim umom in širokim srcem.